

--	--	--

2003

CÍMKE

ORSZÁGOS KOMPETENCIAMÉRÉS

„A”füzet

Kiss Árpád
Országos Közoktatási
Szolgáltató Intézmény

ÉRTÉKELÉSI
KÖZPONT

6.
évfolyam

Útmutató

Ez a tesztfüzet matematikával és olvasás-szövegértéssel kapcsolatos kérdéseket tartalmaz. A füzet négy részből, két matematika, illetve két olvasás-szövegértés részből áll. Mind a négy rész megoldására külön időt kapsz.

Ha elértél az egyik rész végére és azt a feliratot látod, hogy: „ITT ÁLLJ MEG”, akkor ne lapozz tovább, hanem, amennyiben még van időd, ellenőrizd válaszaidat.

Először mindig olvasd végig figyelmesen a feladatot, azután válaszolj a kérdésekre. Az olvasással kapcsolatos kérdések mindig egy olvasmányra, leírásra vagy egyéb szövegrészletre utalnak. Először ezt a szöveget olvasd el figyelmesen, azután válaszolj a kérdésekre (az olvasmányhoz később is visszalapozhatsz).

A szünet után, amikor már hozzákezdtek egy újabb részhez, már nem javíthasz az előző rész megoldásain.

A füzetben kétfajta kérdéssel fogsz találkozni. Az egyik típus a feleletválasztós kérdés, ahol több lehetőségből neked kell kiválasztani az általad helyesnek ítélt megoldást. A másik esetben pedig rövid szöveges választ kell adnod, vagy egy eredményt és annak levezetését, indoklását bemutatnod.

PÉLDÁK:

1.példa: Hány nappól áll egy hét?

A 4

B 5

C 6

D ☒

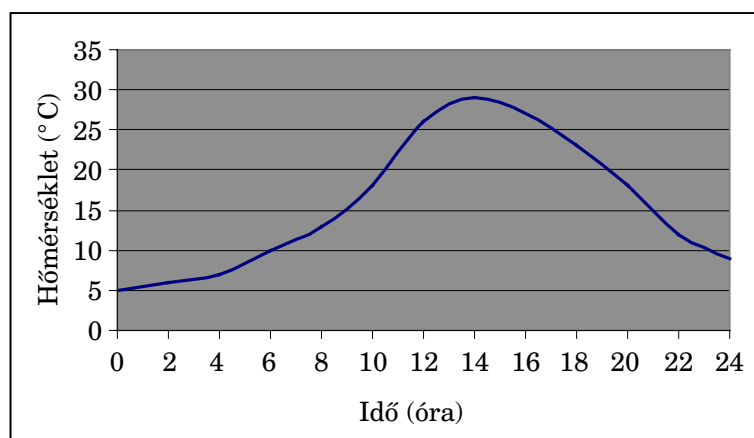
A helyes választ jelölheted bekarikázással és X-szel is. Ha javítasz, arra ügyelj, hogy egyértelmű legyen melyik választ jelölted végül helyesnek.

2. példa: Egy négyzet oldalai 1 cm hosszúak, egy másiké pedig 2 cm-esek. Hányszorosa a nagyobb négyzet területe a kisebbének?

Válasz: 4-szerese.

1. feladat: NAPI HŐMÉRSÉKLET

Az alábbi grafikon azt ábrázolja, hogyan változott a levegő hőmérséklete egy tavaszi nap során.

a) Hány órákor volt a leghidegebb?

0
1
6
7
9

Válasz: _____ órákor.

b) Hány fokot emelkedett a hőmérséklet a nap folyamán?

0
1
6
7
9

Válasz: _____ fokot.

c) Hány órákor volt 20° C a hőmérséklet?

0
1
7
9

Válasz: _____ órákor.

d) Hány órákor kezdett csökkenni a hőmérséklet?

0
1
7
9

Válasz: _____ órákor.

MA07201

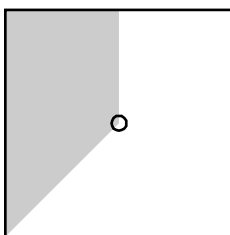
MA07202

MA07203

MA07204

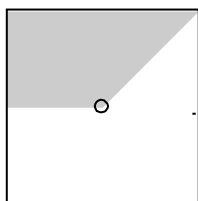
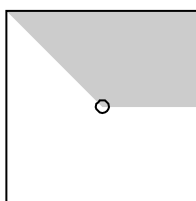
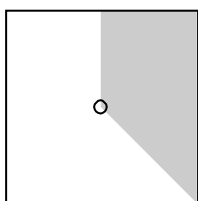
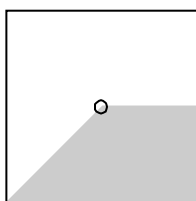
2. feladat: A FORGÓ NÉGYZET

MA03501

A fenti négyzetet 90 fokkal az óramutató járásával megegyező irányba elforgatjuk az O pont körül.

Melyik ábra mutatja az elforgatás eredményét?

A**B****C****D**

3. feladat: ENERGIAFOGYASZTÁS

A világ energiafogyasztásának összetétele napjainkban a következő:

Nem megújuló energiaforrások	kőolaj	34%
	szén	26%
	gáz	17%
	nukleáris	3,3%
Megújuló energiaforrások	biomassza	14,2%
	víz	5,5%

a) Az összes energiefelhasználás hány százalékát adják a megújuló energiaforrások?

0
1
7
9

Válasz: _____

b) Mi a felhasznált megújuló és a nem megújuló energiaforrások aránya?

0
1
6
7
9

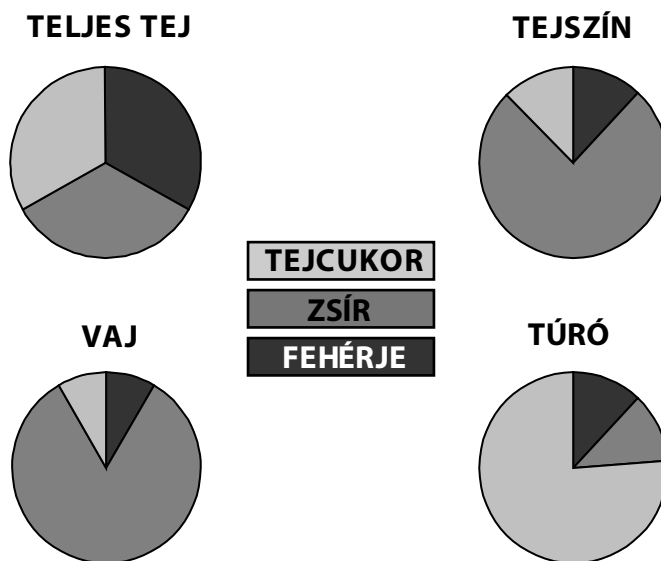
Válasz: _____

MA00301

MA00302

4. feladat: TEJTERMÉKEK

Az alábbi ábrák az összetevők arányát mutatják négy tejtermékben.

a) Melyik tejtermékben a legnagyobb a zsír aránya?

- A teljes tej
- B tejszín
- C vaj
- D túró

b) Melyik tejtermék tartalmazza az összetevőket körülbelül egyforma arányban?

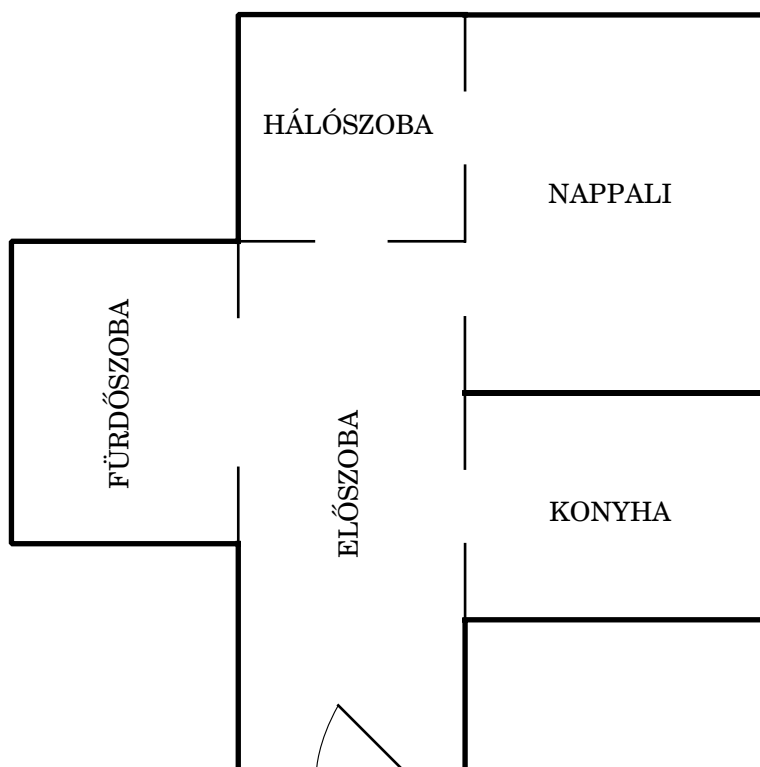
- A teljes tej
- B tejszín
- C vaj
- D túró

MA00201

MA00202

5. feladat: LAKÁSFELÚJÍTÁS

Rita megvásárolta azt a lakást, amelynek a felülnézeti rajza az ábrán látható.

- a) Mekkora a lakás alapterülete, ha az ábrán 1 centiméter hosszúság a valóságban 1 méternek felel meg?

- A 54 m²
 B 65 m²
 C 74 m²
 D 85 m²

0
1
7
9

- b) A lakás nincs túl jó állapotban, ezért Rita szeretné felújítani. Mennyibe fog kerülni a parkettázás, ha a fürdőszobán és a konyhán kívül mindent parkettával szeretne burkolni, és 1 m² parketta lerakása anyagárral együtt 2000 forintba kerül? Számításaidat írd le!

MA03301

MA03302

5. feladat: LAKÁSFELÚJÍTÁS (folytatás)

MA03303

0
1
5
6
7
9

- c) A lakás falait ki kell festeni. Rita számításai szerint a festendő falfelület 350 m^2 .
Hány doboz 12 literes festéket kell vennie, ha egy liter festék 7 m^2 falfelület befestéséhez elegendő?
Számításaidat írd le!

6. feladat: CSOMAGKÖTÖZÉS

MA04001

0
1
5
6
7
9

- Egy téglatest alakú, 50 cm hosszú, 40 cm széles, 30 cm magas dobozt szeretnél szalaggal átkötni az ábrán látható módon. A masnira 40 cm -t kell hagyni.

Milyen hosszú szalagra van szükséged a csomag elkészítéséhez?

Válasz: _____ cm hosszúságúra.

7. feladat: ÓRAMUTATÓK

Déli 12 órakor az óra kis- és nagymutatója pontosan fedi egymást. Hány órakor fedi egymást legközelebb a két óramutató?

- A Éjfélkor.
- B 1 óra 5 perc és 1 óra 6 perc között.
- C 1 óra 5 perckor.
- D 1 óra 6 perc és 1 óra 7 perc között.

MA04301

8. feladat: PAPRIKAVÁSÁR

A piacon egy zöldséges körülbelül egyforma nagyságú paprikákat árul.

Egy csomag 150 Ft-ba kerül, és 6 darab paprika van benne.

A zöldséges árul paprikát kimérve is. 1 kg paprika ára 240 Ft. Az előtted vásárló 2 kg-ot vett, és ez 16 darab paprikát tartalmazott.

Hogyan vehetsz 12 darab paprikát a legolcsóbban? Válaszodat számítással indokold!

MA00401

9. feladat: A FÖLD ÉS A HOLD

MA01601

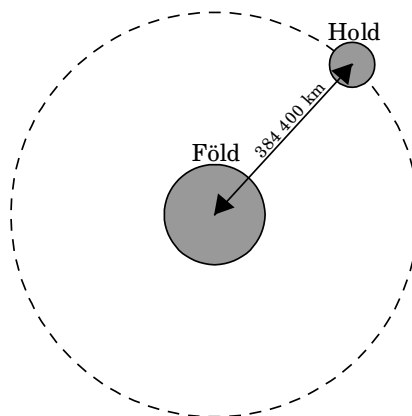
☐ A Hold a Föld körül nagyjából kör alakú pályán mozog. A Föld és a Hold középpontjainak távolsága 384 400 kilométer.

A Föld átmérője 12 756, a Hold átmérője pedig 3476 kilométer.

0
1
6
7
9

Mekkora a legkisebb távolság a Föld és a Hold felszíne között?
Írd le a számításaidat!

Válasz: _____

10. feladat: GOMBFOCIBAJNOKSÁG

MA01001

a) Hat barát gombfocibajnokságot rendez. Megállapodnak abban, hogy mindenki mindenkivel egyszer játszik. Hány mérkőzésből áll a bajnokság?

- A** 36
B 30
C 15
D 12

☐ b) Egyikük azt javasolja, hogy alakítsanak ki két háromfős csoportot. Egy csoporton belül játsszon mindenki mindenkivel, majd a csoportelsők játsszanak egymással az első-második helyért, a csoportmásodokok a harmadik-negyedik helyért, a csoportharmadikok pedig az ötödik-hatodik helyért. Hány mérkőzésre kerülne így sor?

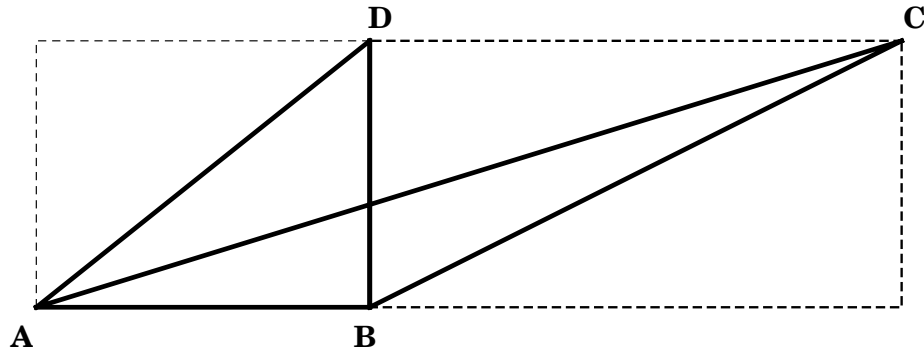
0
1
7
9

Válaszodat indokold!

MA01002

11. feladat: HÁROMSZÖGEK TERÜLETE

Hogyan aránylik egymáshoz az ABD és az ABC háromszög területe?

- A** Az ABD háromszög területe kétszer akkora, mint az ABC háromszögé.
- B** Az ABD háromszög nagyobb területű, mint az ABC háromszög.
- C** A két háromszög területe egyenlő.
- D** Nem lehet az arányukat megállapítani az ábra alapján.

12. feladat: AUTÓSZÁMLÁLÁS

Laci egy autópálya felüljárójáról az alatta elszáguldó autókat próbálja megszámolni. Az autók átlagsebessége 108 km óránként, 10 méter távolság van az autók között, és három sávban száguldanak el Laci alatt.

a) Hány métert haladnak az autók másodpercenként?

- A** $108 : 60 = 1,8$ métert.
- B** $10\,800 : 60 = 180$ métert.
- C** $108\,000 : 60 = 1800$ métert.
- D** $108\,000 : 60 : 60 = 30$ métert.
- E** $108\,000 : 360 = 300$ métert.

b) Hány autó száguld el Laci alatt egy perc alatt három sávban, ha fél perc alatt 1 sávban 20 autót számolt meg?

0
1
7
9

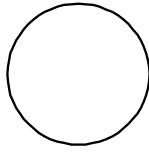
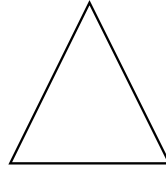
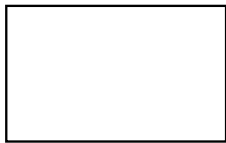
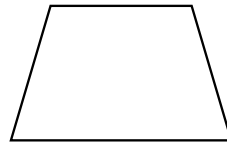
Válasz: _____

MA01801

MA01802

13. feladat: SÍKIDOMOK SZIMMETRIÁJA

Az alábbi síkidomok közül melyiknek NINCS szimmetriatengelye?

A**B****C****D****E**

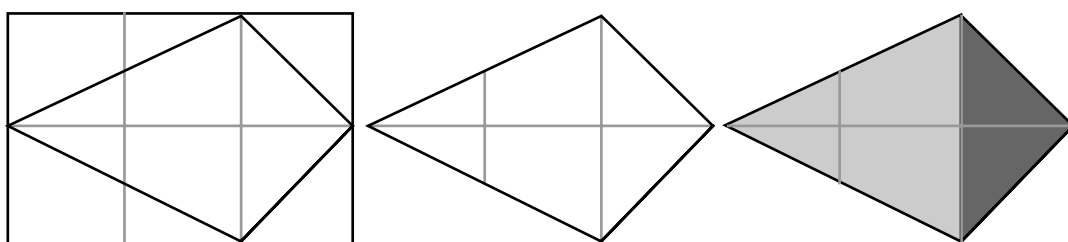
14. feladat: PAPÍRSÁRKÁNY

Egy téglalap alakú papírból, amelynek rövidebb oldala a hosszabb oldalnak a

$\frac{2}{3}$ -a, papírsárkányt készíthetsz a következőképpen:

- A hosszabb oldalak egy-egy harmadoló pontját összekötöd a rövidebb oldalak felezőpontjaival.
- Az összekötő szakaszok mentén kivágod a sárkány formáját.
- A kapott formát két színnel befested.

Az elkészítés lépéseit az alábbi ábrasonon követheted végig.

a) Az eredeti papír hányad részéből készül a sárkány?

- A** $\frac{1}{2}$ - éből.
- B** $\frac{1}{3}$ - ából.
- C** $\frac{1}{4}$ - éből.
- D** $\frac{1}{6}$ - ából.

b) A sárkány hányad részét kell sötétszürkére festeni?

- A** Negyedét.
- B** Harmadát.
- C** Felét.
- D** Kétharmadát.

MA00601

MA00602

15. feladat: RECEPT

A nagymama 24 db hortobágyi palacsintát szeretne csinálni a vendégeknek. Igen ám, de a szakácskönyvben 16 darabhoz adták meg a szükséges mennyiségeket:

0	20 dkg liszt
1	
6	2 db tojás
7	
9	5 dl tej
	40 dkg marhapörkölt
	3 dl tejföl
	1 evőkanál olaj

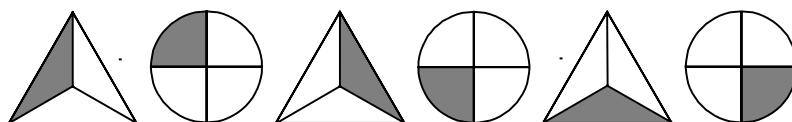
Megkérte unokáját, Barnabást, hogy számolja ki, miből mennyit kell felhasználni a 24 darab elkészítéséhez.
Számold ki te is!

- ___ dkg liszt
 ___ db tojás
 ___ dl tej
 ___ dkg marhapörkölt
 ___ dl tejföl
 ___ evőkanál olaj

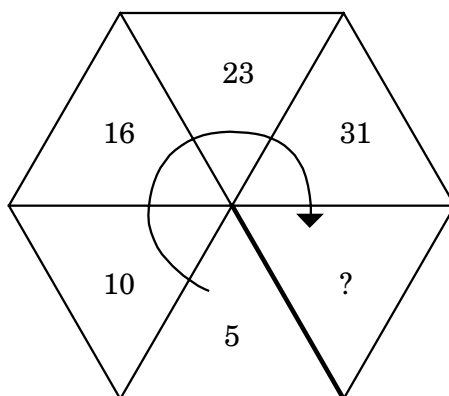
16. feladat: SZABÁLY

Az ábrák valamilyen szabály szerint követik egymást.

0
1
7
9

Folytasd a sort a két következő ábrával!

17. feladat: SZÁMSOR0
1
7
9

Milyen szám kerül a kérdőjel helyére?

Válasz: _____

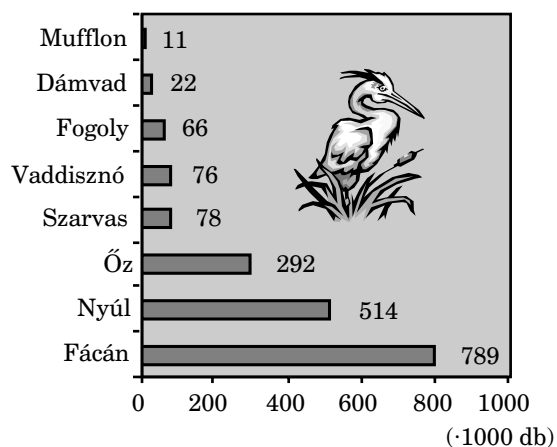
MA03201

ITT ÁLLJ MEG!**CSAK AKKOR KEZDJ HOZZÁ A KÖVETKEZŐ RÉSZHEZ, AMIKOR
ERRE A TANÁR FELSZÓLÍT!**

18. feladat: VADÁLLOMÁNY

A grafikonon Magyarország vadállományának 2000. februári összetétele látható. Az oszlopok melletti számok arról adnak információt, hogy az adott fajból hány ezer egyed él Magyarországon (a muflon mellett látható 11 azt jelenti, hogy hazánkban 11 000 muflon élt 2000 februárjában).

**Magyarország vadállománya,
2000. február**

a) Hány őz él hazánkban?

0
1
6
7
9

Válasz: _____

b) Körülbelül hány állatot számlál a teljes magyar vadállomány?

0
1
6
7
9

Válasz: _____

MA04601

MA04602

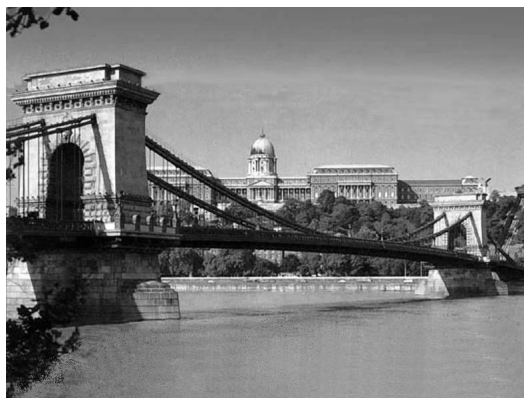
19. feladat: BUDAPESTI HIDAK

0
1
7
9

A Lánchíd 375 méter hosszú. A Szabadság-híd 46 méterrel rövidebb, a Margit-híd pedig 195 méterrel hosszabb a Lánchídnál. Hány méter hosszú a Szabadság-híd, és hány méter hosszú a Margit-híd?

Szabadság-híd: _____ méter.

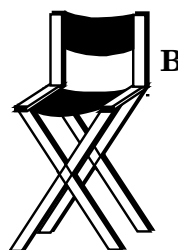
Margit-híd: _____ méter.

MA01101

20. feladat: TÉRBELI SZIMMETRIA

Az alábbi tárgyak közül melyik szimmetrikus?

MA01701

21. feladat: VIRÁGCSOKOR

András az édesanyja születésnapjára virágcsokrot szeretne vásárolni. Az egyes virágok árait az alábbi táblázat tartalmazza.

Virágok	Árak
1 szál liliom	450 Ft
1 szál kála	350 Ft
1 szál rózsza	250 Ft
1 szál frézia	130 Ft
1 szál írisz	120 Ft

A csokorkötést a bolt külön felszámítja. Ára 300 Ft.

- a) Mennyit kérnek egy olyan csokorért, amelybe mind az 5 virágból tesznek egy-egy szálát?

0
1
6
7
9

Válasz: _____ forintot.

- b) Tud-e a nála lévő 800 Ft-ból olyan csokrot készíttetni, amely 3 különböző virágból áll?
Válaszodat indokold!

0
1
7
9

MA02701

MA02702

22. feladat: MÉLYVÍZ TÁBLA

Egy mély vízre figyelmeztető tábla

oszlopának $\frac{1}{3}$ része a földben, $\frac{1}{2}$ része

vízben van, fél méter pedig a víz felett.

Mekkora a mély vizet jelző tábla oszlopának teljes magassága?

- A** 3 méter
- B** 2 méter 33 centiméter
- C** 2 méter
- D** 2 és fél méter

MA03701

23. feladat: ITT AZ EURÓ

2002-ben készpénzként is bevezették az Európai Unió közös pénzét, az eurót. Ezzel együtt az európai országokban lehetőséget adtak arra, hogy az állampolgárok 2002. február 15-ig átválthassák a megszűnő nemzeti valutákat euróra.

- a) Hány euró került annak a magyar családnak a valutaszámlájára, amely 4500 német márkát váltott át euróra? 1 német марка (DM) 124,8 forintot és 1 euró (EUR) 244,2 forintot ért.

- A $4500:124,8:244,2=0,15$
 B $4500 \cdot 124,8 \cdot 244,2=137\,142\,720$
 C $4500:124,8 \cdot 244,2=8805,29$
 D $4500 \cdot 124,8:244,2=2299,76$

- b) Annamari külföldre készül. Előző évi utazásából megmaradt belga és holland valutáját szeretné euróra váltani. Az interneten megtalálja négy bank valutaátváltási árfolyamát. Szerinted melyik bank átváltási arányai a legkedvezőbbek számára?

A

1 euró	38 belga frank (BEF)
1 euró	2,1 holland forint (NLG)

B

1 euró	40 belga frank (BEF)
1 euró	2,5 holland forint (NLG)

C

1 euró	43 belga frank (BEF)
1 euró	2,3 holland forint (NLG)

D

1 euró	44 belga frank (BEF)
1 euró	2,5 holland forint (NLG)

MA03801

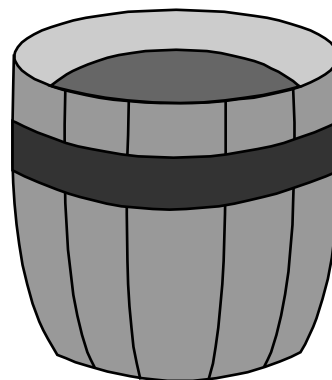
MA03802

24. feladat: NYÁRI ZÁPOR

Egy 7 percig tartó nyári zápor után az udvaron lévő hordóban 15 liter vizet találunk.

- a) Mennyi víz volt a hordóban a zápor előtt, ha 3 percenként 1 liter víz esett bele?

- A $\frac{7}{3}$ liter.
 B 6 liter.
 C $12\frac{2}{3}$ liter.
 D 8 liter.

- b) MÉG hány percig kellett volna esnie az esőnek ahhoz, hogy a 30 literes hordó tele legyen?

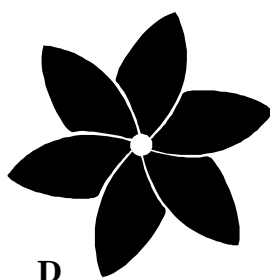
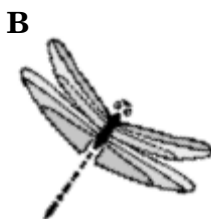
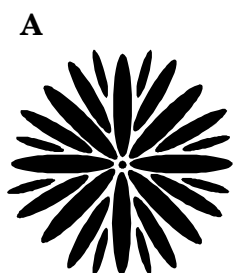
- A 5 percig.
 B 45 percig.
 C 52 percig.
 D 90 percig.

MA04201

MA04202

25. feladat: SZIMMETRIA AZ ÉLŐVILÁGBAN

Melyik az az élőlény az alábbiak közül, amelyik az ábrán látható nézetben NEM tengelyesen szimmetrikus?

MA04501

26. feladat: AUTÓBALESETEK

Egy megyében, egy év során 6000 autó szenvedett közúti balesetet. A balesetek $\frac{3}{5}$ -e figyelmetlenségből, $\frac{1}{4}$ -e ittas vezetés miatt történt. A fennmaradó esetekben műszaki meghibásodás okozott bajt.

a) Hány baleset történt figyelmetlenségből?

0
1
7
9

Válasz: _____

b) Hány balesetet okoztak az ittas vezetők?

0
1
7
9

Válasz: _____

c) Minden hatodik figyelmetlenségből származó baleset egy biciklista és egy autós között történt. Hány ilyen baleset volt?

0
1
7
9

Válasz: _____

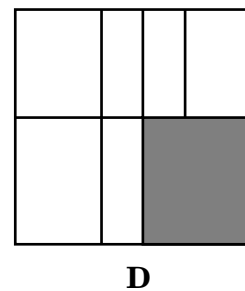
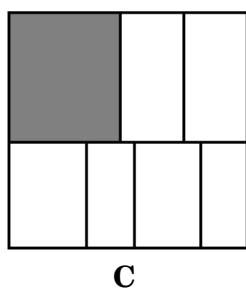
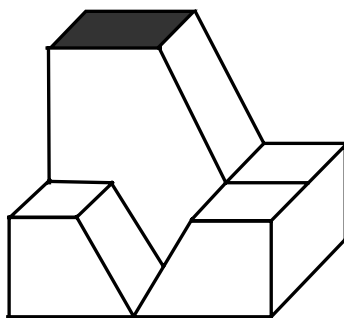
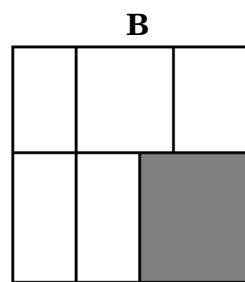
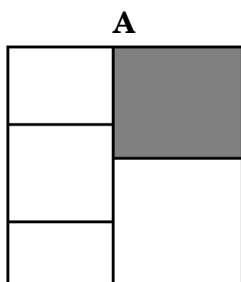
MA02501

MA02502

MA02503

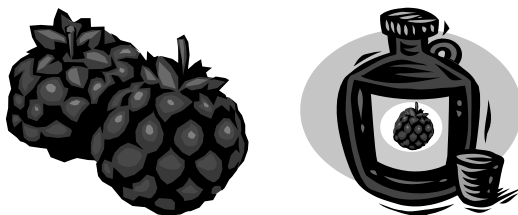
27. feladat: FELÜLNÉZET

Az alábbi ábrán egy háromdimenziós alakzat és annak lehetséges felülnézeti képei láthatóak. Válaszd ki a tényleges felülnézeti képet!

28. feladat: MÁLNASZÖRP

Betti 4 és fél kilogramm málnából másfél liter málnaszörpöt tud készíteni. Egyik nap kap a nagymamájától másfél kilogramm málnát.

- a) Hány liter málnaszörpöt tud Betti a kapott másfél kilogramm málnából készíteni?

- A Fél litert.
 B Háromnegyed litert.
 C 1 litert.
 D Két litert.
 E Két és fél litert.

- b) Ha az így készített tömény málnaszörp 1 literéből 5 liter ivólé készíthető, akkor hány literre hígítható majd a Betti által készített tömény málnaszörp?

0
1
7
9

Válasz: _____

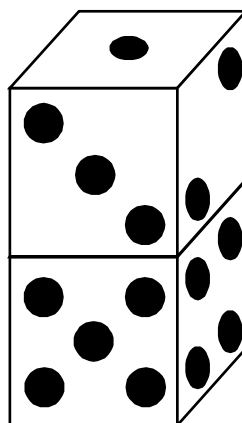
MA07301

MA07302

29. feladat: ÖSSZERAGASZTOTT DOBÓKOCKÁK

Öt dobókockát úgy ragasztottak össze, hogy az 1-es oldalhoz mindig a másik kocka 6-os oldalát ragasztották. Mennyi a látható számok összege, ha figyelembe vesszük azt, hogy a kocka szemben lévő oldalain lévő pontok összege mindig hét?

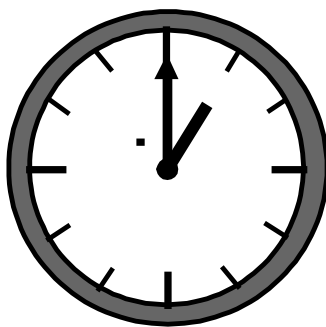
- A 105
 B 77
 C 70
 D 35

MA04101

30. feladat: ÓRA

MA01901

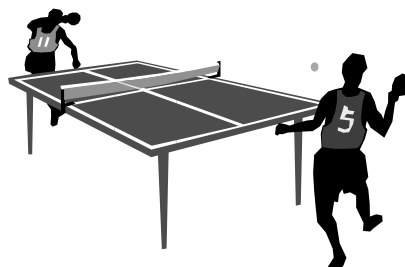
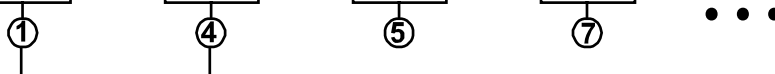
Hány fokot tesz meg az óra KISMUTATÓJA egy fél óra alatt?

- A** 15° -ot.
- B** 30° -ot.
- C** 180° -ot.
- D** 60° -ot.

31. feladat: ASZTALITENISZ-BAJNOKSÁG

Egy iskola asztaltenisz-bajnokságot rendezett. A 32 jelentkező kieséses rendszerben játszotta le a versenyt, azaz párba sorolták őket, és mindig a győztes jutott tovább, a vesztes pedig kiesett.

A könnyebb áttekinthetőség kedvéért megkezdjük a rajzot, amely a lebonyolítást segít megérteni. A körökben lévő számok az egyes versenyzők rajtszámát jelentik. Az ábra szerint az 1-es és 2-es számú versenyző mérkőzését az 1-es számú versenyző nyerte meg, és ő jutott a 2. fordulóba, ahol a 4-es számú versenyzővel mérkőzik.

1. forduló**2. forduló****3. forduló**

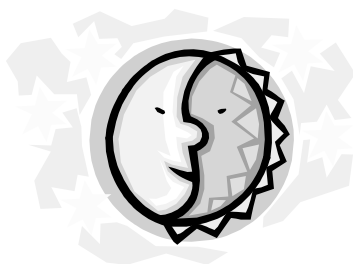
a) Hány mérkőzésre került sor az első fordulóban, ha 32 versenyző indult?

0
1
7
9

Válasz: _____ mérkőzésre.

b) Hány mérkőzésre került sor a teljes verseny során?

- A** 16
- B** 29
- C** 31
- D** 32

32. feladat: ÉJSZAKÁK ÉS NAPPALOK

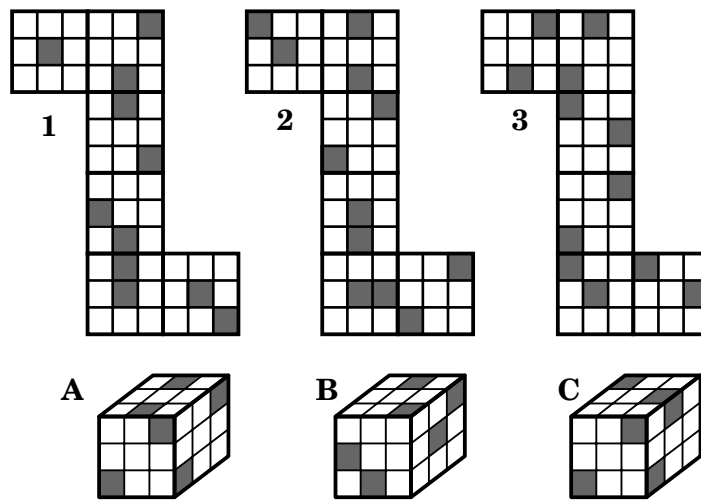
- a) Egy napon a Hold 16 óra 53 perctől másnap hajnali 3 óra 45 percig volt látható az égen. Mennyi ideig volt fenn a Hold?
- A 13,08 órán át.
B 19,98 órán át.
C 13 órán és 8 percen át.
D 10 órán és 52 percen át.
- b) A Nap 13 óra 39 percen át volt látható az égen, és 19 óra 25 perckor ment le. Hánykor volt a napfelkelte?
- A 6 óra 14 perckor.
B 9 óra 4 perckor.
C 17 óra 46 perckor.
D 5 óra 46 perckor.

MA00901

MA00902

33. feladat: HÁROM KOCKA HÁLÓJA

Az ábrán három kocka (A, B, C) és a hálók láthatók (1, 2, 3).

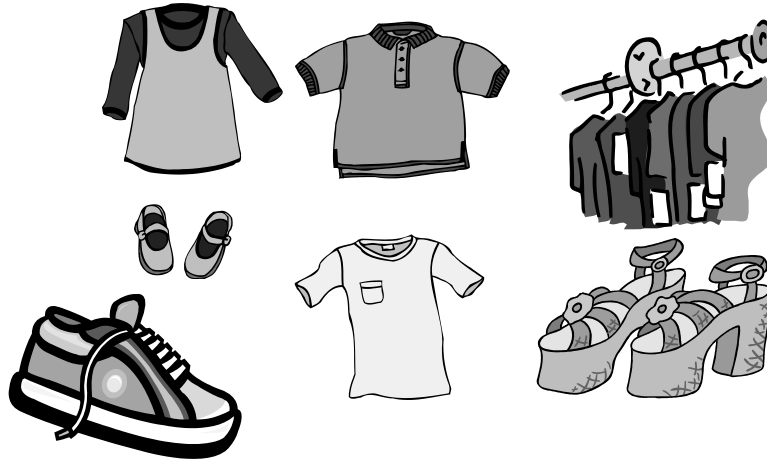

Melyik háló melyik kockához tartozik?

- A** A-3, B-2, C-1
B A-1, B-3, C-2
C A-2, B-1, C-3
D A-1, B-2, C-3

34. feladat: ÖLTÖZKÖDÉS

Sárának háromféle harisnyája, háromféle blúza, háromféle szoknya és háromféle cipője van. Elhatározta, hogy megpróbál mindennap másként öltözködni. Hány egymás utáni napon tudja ezt megtenni?

- A 81 napon át.
- B 27 napon át.
- C 9 napon át.
- D 24 napon át.

35. feladat: FELHŐKARCOLÓ0
1
7
9

Egy építész egy 280 méter magas épület 1,4 méteres modelljét tesztelte különböző szélereősségek mellett. Arra lett figyelmes, hogy a modell teteje valamelyest rezeg. A modell tengelye a csúcsánál 1 cm-t lengett ki a függőleges irányhoz képest. Ezek alapján a tesztnek megfelelő időjárási körülmények mellett mekkora lenne a valódi épület kilengése?

Írd le a számításaidat!

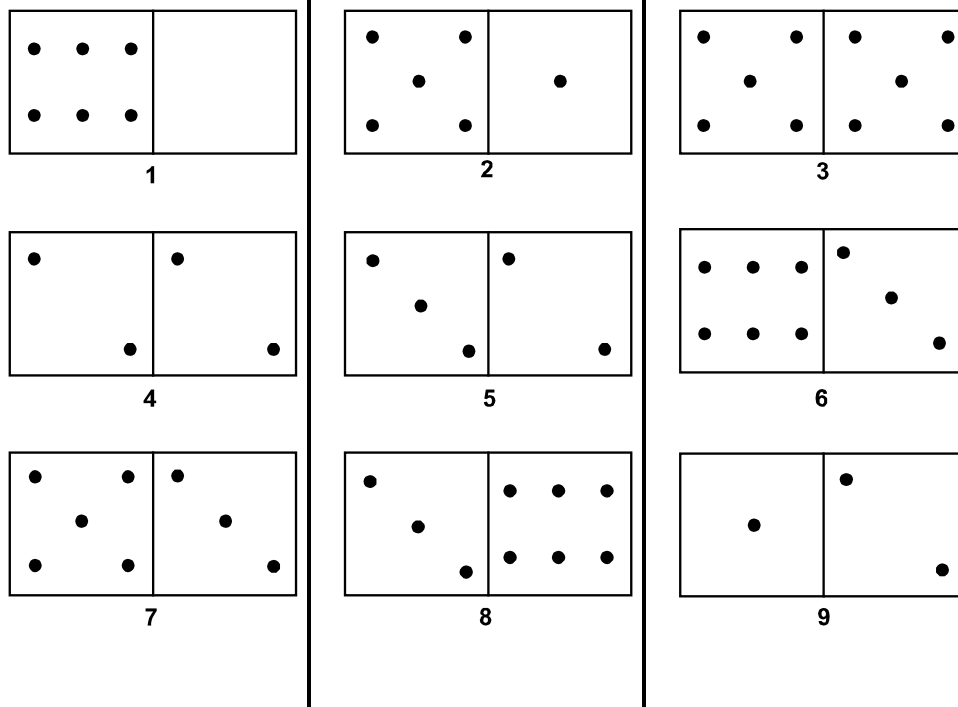

MA01501

36. feladat: DOMINÓK

Melyik két dominót kell megcserélned ahhoz, hogy mindhárom oszlopban azonos legyen a pontok összege?

0
1
7
9

Válasz: _____

ITT ÁLLJ MEG!

CSAK AKKOR KEZDJ HOZZÁ A KÖVETKEZŐ RÉSZHEZ, AMIKOR
ERRE A TANÁR FELSZÓLÍT!

Olvasd el az alábbi regényrészletet, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

EBEK ÖRÖME

Gyönyörű délután volt. Az ég kéklgett, a nap sárgállott, a pillangók csapongtak, a madarak csiviteltek, a méhek döngicséltek - hogy rövidre fogjuk, mosolygott az egész világ. Lord Emsworth kisebbik fiára, Freddie Threepwoodra, aki egy farkaskutya társaságában, sportkocsijában ült a blandingsi kastély bejárata előtt, mindez csekély hatást gyakorolt. Az ő gondolatait a kutyakeksz foglalta le.

Freddie ekkoriban már ritka vendég volt a kastélyban. Néhány évvel ezelőtt feleségül vette Mr. Donaldson bájos leányát, a Donaldson-féle „Ebek Öröme” örökösőjét: ez a vállalat ama célt tűzte zászlajára, hogy egészséges és tápláló kutyakeksz termelésével mozdítja elő az amerikai kutyák jólétének ügyét. Freddie Threepwood az egyesült államokbeli Long Island Citybe költözött, és a cég szolgálatába állt. Jelenleg azért tartózkodott Nagy-Britannia területén, mert apósa ki akarta terjeszteni az Ebek Öröme hatókörét, s ennek érdekében elküldte vejét, hogy puhatolja ki, miként lehetne növelni a forgalmat a szigetországban. Aggie, a fiatalasszony is elkísérte férjét, de ő körülbelül egy hét elteltével túlságosan csöndesnek találta a blandingsi életet, és továbbutazott a francia Riviérára. Megállapodtak, hogy angliai kampánya végeztével Freddie ott csatlakozik hozzá.

Freddie Threepwood épp szárítgatta a bal fülét, amelyet a kutya nedves cirógatásban részesített az imént, amikor egy szerfőltt elegáns, alacsony termetű, fekete keretes monoklit viselő, idős úr lépdelt le a bejárati lépcsőn. A londoni bohémvilág ismert figurája, Freddie nagybátyja, Galahad volt az. Nővérei, Constance, Julia, Dora és Hermione a családi címer szégyenfoltjának tekintették Gallie-t, de Freddie-ből mindig nagyfokú elismerést váltott ki. Ő rendkívül bölcs és találékony embernek tartotta nagybátyját, aminthogy kétségkívül az is volt.

- Nini, Freddie öcsém – így Gallie –, hová-hová azzal a jószággal?
- Átviszem Fanshaw-ékhoz.
- Marling Hallba? Ott lakik az a csinos lány, akivel a múltkor együtt láttalak, ugye?
- Úgy van. Valerie Fanshaw. Az ő apja a megyei kutyafelügyelő. Tudod, hogy az mit jelent.
- Mit jelent?
- Annyi kutya tartozik a fennhatósága alá, amennyi a világon sincs.

Márpedig mi tehetne jobbat ezeknek a kutyáknak, mint a Donaldson-féle Ebek Öröme, amelyben az összes létfontosságú vitamin megtalálható?

37. feladat: EBK ÖRÖME

OA00701

0179

Mi az Ebek Öröme?

38. feladat: EBEK ÖRÖME**OA00702**

Miért ritka vendég Freddie a kastélyban?

- A Sokat nyaral a Riviérán.
- B Sokat van távol üzleti úton.
- C Ő a család szégyenfoltja és nem látják szívesen.
- D Az Egyesült Államokba költözött.

39. feladat: EBEK ÖRÖME**OA00703**

Mi Freddie feleségének a neve?

- A Aggie
- B Constance
- C Julia
- D Valerie

40. feladat: EBEK ÖRÖME**OA00704**

0 1 2 7 9

Miért tölt annyi időt Freddie Valerie-vel? Hogyan kapcsolódik ez Angliába érkezésének céljához?

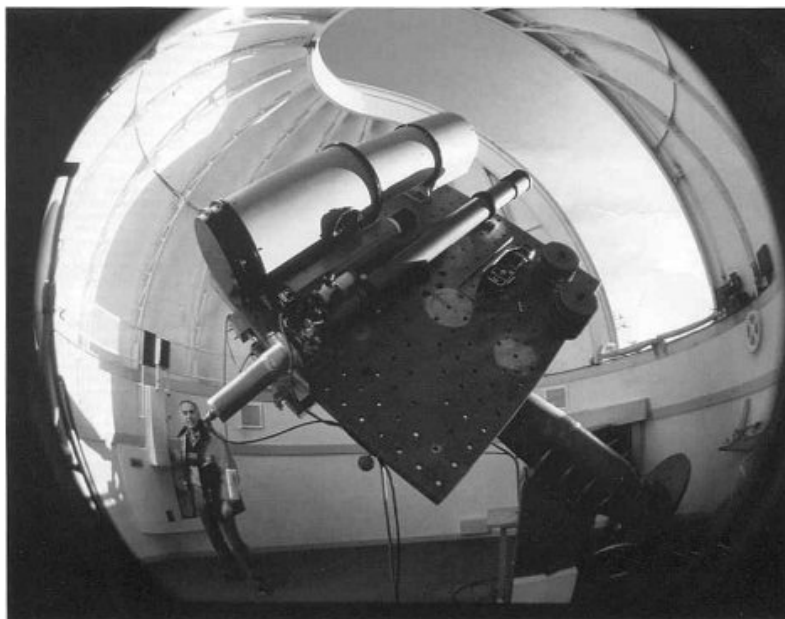
41. feladat: EBEK ÖRÖME**OA00705**

0 1 7 9

Milyen ellentéttel találkozol a regényrészlet első bekezdésében? Válaszodban magyarázd meg, miért furcsa Freddie viselkedése!

Olvasd el a következő szövegrészletet, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE

A csillagászati távcsövek az égitestek fényének összegyűjtésére szolgálnak, és a koncentrált fénynyalábot tükrökből álló optikai rendszerek segítségével színeképelemző készülékbe (spektroszkópba) vagy a csillagok pillanatnyi fényességét igen pontosan mérő fotométerbe terelik. A legtöbb csillagvizsgálóban a teleszkópokat kupolákkal védik meg az időjárás viszontagságaitól.

A távcső (teleszkóp) olyan optikai eszköz, amely távoli tárgyakról – például a bolygókról, a Holdról, a csillagokról – nagyított képet ad.

A teleszkópok optikai elemeit általában hatalmas vasszerkezet, rácsok vagy csövek tartják együtt. Az égitestek fénye elsőként az objektívre jut. Ez vagy egy tekintélyes méretű homorú tükör, amelynek helye a cső fenekén van, vagy pedig egy lencse, esetleg lencserendszer, amelyet a távcsőnek az égbolt felé fordított végében helyeznek el. (Az előbbi típusú távcsöveket reflektornak, az utóbbiakat refraktornak hívják.) A homorú tükör feladata, hogy

összeterelje a párhuzamosan érkező fénysugarakat, és egy sokkal kisebb, általában sík felületű második tükrre vetítse őket, ahonnan végül a szemlencsébe jutnak, és így megfigyelhetővé válnak.

Az első csillagászati tükrteleszkópot Isaac Newton készítette el. Azóta rengeteget fejlődött a tükrös távcsövek szerkezete, és ma már sok fajtájuk van használatban.

Korunk két legnagyobb optikai teleszkópját, a Kecktávcsöveket a Hawaii-szigetek égbe nyúló csúcsán, a 4200 méter magas Mauna Keán állították fel. E reflektoroknak a felépítése teljesen eltér a korábbiakétól.

Mindkettőnek az objektíve 36 kisebb méretű, külön-külön beszabályozható, hatszögletű tükrörlapból készült. Az így összeálló főtükrök mind a két távcső esetében egy 10 métert meghaladó átmérőjű objektívvel egyenértékűek.

Napjainkban nagyon sok csillagászati óriásteleszkóp van tervezés alatt vagy már épülőfélben, mint például az NNT (Nagyon Nagy Távcső), amely valójában négy, egymással összekapcsolva működtetendő, 8,2 méter átmérőjű óriástávcső együttese. A Chilében épülő rendszerrel az Univerzum legtávolabbi vidékeit veszik majd célba.

42. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE

OA02401

01679

Húzd alá a szövegben a távcső meghatározását!

43. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE**OA02402**

Mit neveznek reflektornak a szövegben?

- A** Egy olyan távcsövet, amelynek az objektíve egy homorú tükör.
- B** Egy olyan távcsövet, amelynek tükröződő felületei vannak.
- C** Homorú tükröket tartalmazó tárgyat.
- D** Egy távcsövet.

44. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE**OA02403**

Mi az NNT?

- A** Az egyik legnagyobb optikai teleszkóp.
- B** Az objektívhez hasonló tükör.
- C** Egy épülő csillagászati teleszkóp.
- D** Egy csillagászati teleszkóp terve.

45. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE**OA02404**

0 1 7 9

Miért védik a legtöbb csillagvizsgálót kupolákkal?

46. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE**OA02405**

0 1 7 9

Miben különbözik a Keck-távcsövek objektívje a többitől?

47. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE**OA02406**

Hol épül a Nagyon Nagy Távcső?

- A** Kanadában.
- B** Chilében.
- C** A Hawaii-szigeteken.
- D** Oroszországban.

48. feladat: A TÁVCSŐ MŰKÖDÉSE**OA02407**

0 1 7 9

Egy szöveg olvasásakor beszélhetünk arról, hogy miről szól, azaz a tartalmáról. Beszélhetünk arról is, hogy milyen a megfogalmazása, azaz a stílusa.

Milyen ennek a szövegnek a tartalma és/vagy a stílusa egy mese szövegéhez hasonlítva?

Olvasd el a következő szövegrészletet, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

Itt az alkalom!... és itt a lehetőség!

Most egymillió forint értékű konyhafelszerelést nyerhet!

Küldje be három tetszőleges VALI NÉNI sütemény- vagy tortapor vonalkódját, és Öné lehet álmai konyhája. Ezenfelül a beküldők között 1000 db VALI NÉNI képviselőfánkport is kisorsolunk.

Beküldési határidő: 2002. június 1.

Cím: VALI NÉNI Sütödéje,
1054 Budapest Dorottya u. 8.

A nyereménysorsolást közjegyző jelenlétében tartjuk, a fődíj nyertesének nevét a Népszabadság 2002. június 15-i számában tesszük közzé. A többi nyertest postán értesítjük.

49. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE

OA02501

0 1 7 9

Mi a nyertes nyereménye a játékban?

50. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE

OA02502

0 1 7 9

Honnan tudhatod meg, hogy nyertél?

51. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE**OA02503**

0 1 7 9

Mi ennek a szövegnek a célja? Mit akarnak elérni vele?

52. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE**OA02504**

Mit kell beküldeni?

- A** Receptet.
- B** A sütemény- vagy tortapor dobozát.
- C** A sütemény- vagy tortapor vonalkódját.
- D** Konyhafelszerelést.

53. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE**OA02505**

Mit lehet nyerni?

- A** Konyhafelszerelést.
- B** Konyhafelszerelést és képviselőfánkport.
- C** Sütemény- vagy tortaport.
- D** Konyhafelszerelést és tortaport.

54. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE**OA02506**

0 1 7 9

Húzd alá a szövegben, hogy meddig és hová kell eljuttatni a beküldendő részleteket!

55. feladat: VALI NÉNI SÜTÖDÉJE**OA02507**

0 1 7 9

Hogyan vagy mivel jelölték a hirdetésben a fontos dolgokat? Sorolj fel legalább két olyan eszközt vagy megoldást, amellyel kiemelték a fontos részleteket!

Olvasd el a következő történetet, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

AZ ALMAKUKAC

Van szerencsém. Apfel von Kripli vagyok, egy jó családból való svájci almakukac. Nem akarok hencegni, de vittem valamire. Házam talán legszebb az egész kosárban. Szép piros és nagyságra is tekintélyes. Ráadásul itt van legfölül, közvetlen kilátással a piacra. Ennek őszintén örülök. Nem szeretem azokat a kollégákat, akik elhúzódva a zajló élettől, almájuk mélyén a zabálásnak élnek. Én más vagyok, mint ezek az urak, engem érdekel a világ. Kidugom a fejem a lyukon, és nézem a piac forgatagát. Mert kérem, itt mindig történik valami. Most például egy erősen fölcicomázott úr lovagol a térre, díszes kísérettel. Megszólít egy embert, aki vadász lehet vagy katona, mert számszerű van a vállán. Mellette mokány srác. Biztosan a fia. Kedvelem a srácokat, mert parittyával vadásznak a vérszomjas stiglincekre, akiknek gyilkos csőrében annyi hős almakukac lehelte ki nemes lelkét.

A két muki között vita támad, amit nem értek pontosan, valami távoli zsargonban beszélnek. Mert akkora ez a Svájc, mint egy töpörtyű, mégis többféle nyelven karattyolnak benne. Ja, vagy úgy! Szóval azt mondja a cifra hapsi a katonának, hogyha olyan nagy legény, lőjön át egy almát a fia fején, különben megnézheti magát.

No, most mutasd meg, apus! Átlőni egy almát a fiad fején ötven lépésről, az már valami. Hogy ez szörnyű? Ugyan! Eddig csak faltad az almát, mint a többi. Kinézem belőled, hogy naponta egy kilót is berámolsz. Ki tudja, hány szerencsétlen almakukac vált miattad hontalanná.

– Jaj, ez kellemetlen! Hát persze, hogy az én almámat emelte ki a kosárból ez az örömkatona. Hiszen ez a legnagyobb, és minél nagyobb egy célpont, annál könnyebb eltalálni. Lám, hová vezet a flanc! Ha kisebb lakásban húzom meg magam, ha szerényebb vagyok, nem kerülök ilyen helyzetbe. Persze, azért mindig utáltam a kicsinyes kukacokat. Életelvem: szépen élni, rangosan, és ha kell, úgy is meghalni.

– Lárifári, mit ér a filozófiám, ha kinyiffanok? Egy göthös kukac a rothadó almacsutkában többet ér élve, mint a kukacok királya holtan.

No de nem kell berezelni, a távolság tekintélyes, a fiú feje nagy, az alma kicsi. Miért találná el ez az amatőr pont az almát?

Óvatosan kinézek. Az almám a srác fején... A kölyök ijedten pislog felfelé, látszik, hogy szeretne egy perccel idősebb lenni. Én is...

A fater célba veszi az almámat, izgalmában bandzsít, és vacog a keze. Bevallom, ez nyújt némi reményt. A húr megfeszül...

Segítség, eltaláltak!!! Rögtön meghalok! Erőm elhagy.

Mint minden élőlénynek a halál küszöbén, számomra is megnyílik a dolgok megismerésének kapuja. Világosan látom, hogy a kötekedő cifra hapsi nem más, mint Gessler helytartó, a nyilazó krapek nemzeti hős, én voltaképpen a szabadságharc vértanúja vagyok, és hogy ez az almasztori bevonul a történelembe.

De mit érdekel engem a történelem? Én kicsi koromtól lepkének készültem, és ha nem itt rakja le ez a stüszivadász egy gazdag ország alapkövét, ha sohase lenne svájci karóra, svájci frank, meg svájcisapka, én akkor is boldogan röpködnék Uri kanton rétjei fölött. Aztán meghalnék természetes pillangóhalállal, és a szeptemberi szél suddogná a nekrológomat.

De ki mond nekrológot a történelmi almában halálra sebzett névtelen kukacról?

Talán a távoli jövőben egy flúgos humorista.

56. feladat: AZ ALMAKUKAC**OA00301**

Pontosan hol lakott Apfel von Kripli?

- A Egy kosár oldalában, ahonnan kilátott a piacra.
- B Egy kosár felső részében lévő zöld almában.
- C Egy almakupac tetején lévő nagy, piros almában.
- D Egy tekintélyes méretű almában a kosár mélyén.

57. feladat: AZ ALMAKUKAC**OA00302**

Miért épp Apfel von Kripli almájára esett - a kukac szerint - a „vadász” választása?

- A A kukac cinikusan viszonyult a szörnyű feladathoz.
- B A legfelső volt a kosárban.
- C Nagysága miatt az volt a lehető legjobb célpont.
- D A kukac rangosan kívánt meghalni.

58. feladat: AZ ALMAKUKAC**OA00303**

Az alábbi sorok közül melyikben szerepelnek olyan kifejezések, amelyek mindegyike ugyanazt a személyt jelöli az elbeszélésben?

- A a cifra hapsi, Gessler helytartó, stüszivadász
- B stüszivadász, örömkatona, a fater, amatőr
- C egy erősen fölcicomázott úr, a cifra hapsi, stüszivadász
- D a nyilazó krapek, a katona, a szabadságharc vértanúja

59. feladat: AZ ALMAKUKAC**OA00305**

0 1 2 7 9

Mit nyer, és mit veszít a kukac azzal, hogy őt találja el a vadász ?

Nyer: _____

Veszít: _____

60. feladat: AZ ALMAKUKAC**OA00306**

0 1 2 7 9

A kukac a történetben a saját és a vadász fiának érdekeit hol egyezőnek, hol egymással ellentétesnek látja. Írd le, hogy mely eset(ek)ben állnak - Kripli szerint - egy oldalon, és hol ütköznek az érdekeik!

Közös érdek: _____

Érdekütközés: _____

Olvasd el az alábbi tájékoztatót és válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

REPÜLŐJEGYÁRAK

London -----	49 500
Párizs -----	44 000
Róma -----	58 300
Dublin -----	56 000
Frankfurt -----	55 000
Amszterdam * -----	49 000
Oslo * -----	56 000
Madrid * -----	54 000
Toronto * -----	82 000
Chicago -----	85 000
Los Angeles * -----	111 000
Bali -----	179 000
Auckland -----	228 000

- * Diák/ifjúsági árak - általában 34 éves korig adható.
- Az árak meghatározott feltételek mellett érvényesek, és a repülőtéri illetéket nem tartalmazzák.

61. feladat: REPÜLŐJEGYÁRAK

OA00501

0 1 7 9

Nézd át figyelmesen a tájékoztatót! Melyik három tényező befolyásolja a repülőjegyek végső árát?

1. _____
2. _____
3. _____

62. feladat: REPÜLŐJEGYÁRAK

OA00502

0 1 6 7 9

Mit jelöl a * a városok neve mellett?

63. feladat: REPÜLŐJEGYÁRAK**OA00503**

0 1 7 9

Peti és családja a nyáron Madridban vakációzik. Tegyel X-szet azok neve mellé, akik kaphatnak kedvezményt a repülőjegyekből!

Szabó Peti 12 éves ----- ☐Szabó Mari 19 éves ----- ☐Szabó István 52 éves --- ☐Szabó Istvánné 46 éves ☐**64. feladat: REPÜLŐJEGYÁRAK****OA00504**

0 1 7 9

Szerinted könnyen el lehet igazodni a repülőjegyek tájékoztatóján? Indokold meg a válaszodat!

65. feladat: REPÜLŐJEGYÁRAK**OA00505**

0 1 6 7 9

Írd le, az utazási iroda hogyan tehetné az érdeklődők számára még inkább figyelemfelkeltővé ezt a szöveget!

ITT ÁLLJ MEG!

CSAK AKKOR KEZDJ HOZZÁ A KÖVETKEZŐ RÉSZHEZ, AMIKOR
ERRE A TANÁR FELSZÓLÍT!

Olvasd el a következő regényrészletet, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

STANLEY, A SZERENCSE FIA

Stanley apja feltaláló volt. Ahhoz, hogy valaki sikeres feltaláló legyen, három dologra van szükség: észre, kitartásra és egy icipici szerencsére. Stanley apja igencsak jó eszű volt, s kitartásban sem szenvedett hiányt. Ha egyszer belefogott valamibe, sokszor éjt nappallá téve, évekig is dolgozott rajta. Csak éppen a szerencse kerülte el - de az jó messzire... Valahányszor egy kísérlete kudarcba fulladt, Stanley mindig hallotta, hogy apja azt a semmirekellő-nyomorult-malactolvaj ükapját szidja.

Stanley apját is Stanley Yelnatsnek hívták. Teljes nevén III. Stanley Yelnatsnek. A mi Stanleynk pedig már a IV. Stanley Yelnats volt.

A családban mindenkinek nagyon tetszett, hogy a „Stanley Yelnats” név visszafelé olvasva ugyanazt adja. Ezért ők is a Stanley keresztnévet adták a fiuknak. Stanley egyedüli gyerek volt a családban csakúgy, mint az összes többi Stanley Yelnats őelőtte.

És mindannyiukban volt még valami közös. Rettenetes balszerencsájuk ellenére sohasem veszítették el a reményt. Ahogy Stanley apja hittelt vallotta: „A kudarcainkból tanulunk.” Persze, azért fáj, nagyon is fáj, amikor reményeik romba dőltek.

- Nem minden Stanley Yelnats volt ilyen szerencsétlen - mondogatta Stanley anyja, amikor Stanley vagy az apja olyannyira elkeseredtek, hogy már-már hinni kezdtek az átokban. Az első Stanley Yelnats, Stanley dédapja, hatalmas vagyonra tett szert a tőzsdén. - Akkor azért annyira nem lehetett olyan nagyon peches.

Ilyenkor gondosan elfelejtette megemlíteni, hogy azután viszont milyen balszerencse érte az első Stanley Yelnatset. Az összes pénzét elveszítette az úton, amikor New Yorkból Kaliforniába költözött. A postakocsit, amelyben utazott, kirabolta az a betyár Csókos Kate Barlow.

Ha nem így történik, Stanley családja ma boldogan éldegél egy szép nagy házban Kaliforniában, a tengerparton. Ehelyett egy aprócska lyukban élnek összezsúfolva, melyet betölt az égett gumi bűze és a lábszag.

66. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA

OA00901

Hány testvére van Stanley-nek?

- A Egy.
- B Kettő.
- C Három.
- D Egy sincs.

67. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA**OA00902**

Miért nevezték a Yelnats család fiúgyermekait mindig Stanley-nek?

- A A Stanley egy szép név.
- B Jópofa, hogy visszafelé olvasva ez a vezetéknévük.
- C Más nem jutott eszükbe.
- D Minden fiút így neveztek el.

68. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA**OA00903**

0 1 7 9

A nevükön kívül mi volt még közös az összes Stanley Yelnatsben?

69. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA**OA00904**

Melyik cím illene leginkább ehhez a szövegrészhez?

- A A balszerencsés Yelnatsék
- B A betyár Csókos Kate Barlow
- C A Yelnats család jó szerencséje
- D III. Stanley Yelnats

70. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA**OA00905**

0 1 7 9

Mi az ellentét a szöveg címe és tartalma között?

71. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA**OA00906**

Miért nem sikeres feltaláló Stanley édesapja?

- A Nem okos.
- B Nem kitartó.
- C Nincsenek ötletei.
- D Egy csipetnyi szerencséje sincs.

72. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA**OA00907**

0 1 2 7 9

A regényrészlet szerint a Yelnats családban mindig a legelső Stanley Yelnats-et emlegetik példaképként. Hozz egy példát arra, hogy miért volt jó példakép az első Stanley, és hozz egy példát arra is, hogy miért nem volt jó példakép!

73. feladat: STANLEY, A SZERENCSE FIA**OA00908**

0 1 7 9

Szerinted mire utal a cím? Miről szólhat a **teljes** regény, ha a **Stanley, a szerencse fia** címet kapta?

Olvasd el az alábbi újságcikket, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTÚT?

MILYEN ÁLLATOT AJÁNDÉKOZZUNK?

Sokan gondolják, hogy jó ajándék lehet egy akvárium, tízforintos nagyságú kisteknős, játékosan ugráló kiskutya, kismacska. Az emberek többsége bele sem gondol abba, hogy a most még parányi kedvenc pár év múlva mekkora méretet érhet el.

Legelső lépésben figyelembe kell venni az állat felnőttkori helyigényét, maximális várható méretét, tartási körülményeinek nehézségeit. S nem utolsósorban azt, hogy tartható-e az állat lakóhelyünkön. Ajánlatos szakkönyvek, hozzáértő kisállat-kereskedők véleményét kikérni. Egyre több lehetőség van internetes tanácsadás igénybevételére is.

Kis lakásba (főleg emeletes és panellakásba) semmiképpen nem ajánlható nagytestű kutya, több száz literes terráriumot igénylő hüllő, de ilyen helyre ideális egy közepes méretű akvárium, kistestű díszmadár, kismamcska, esetleg egy házimacska.

Nagyobb lakásban nagyon szép térelválasztó lehet egy ízlésesen és szépen berendezett terrárium, akvárium, s ha a megfelelő lefedéséről is gondoskodunk, még pultként is szolgálhat. Nagyobb testű madarakat és kismamcskát is el tudunk helyezni a szoba egyik sarkát kialakítva élettérnek.

Családi házban, illetve az udvarán szinte bármilyen méretű és fajtájú állat elhelyezhető az állattartási törvényeket figyelembe véve. A trópusi fajokat nyáron az udvaron elkészített nyári kifutóban lehet tartani, s téle a ház melege szolgáltatathatja a megfelelő életkörülményeket.

A szakértelem sem elhanyagolható szempont. Példaként: egy csinos kaméleon nagyon szép és bájos állatka, s helyigénye is minimális. Táplálása és életkörülményeinek biztosítása azonban olyan nehéz feladat, melyet mindenképp csak tapasztalt terrarista képes megvalósítani. Így gyermekeknek, illetve kezdő állattartók első állatának egyáltalán nem javasolható.

Általában ha trópusi hüllőt, kételtűt vagy egyéb igényes, érzékeny állatot szeretnénk tartani, feltétlen kérjük ki tapasztalt terrarista, esetleg állatorvos tanácsát! Többek között arról, hogy az állat milyen betegségeket kaphat el, s ezek veszélyt jelentenek-e emberekre, kisgyermekekre. S ha valamilyen rendellenességet észlelünk, azonnal forduljunk segítségért, mert a súlyos betegségek kezdeti szakaszaikban többnyire még gyógyíthatóak, ha elhanyagoljuk, akkor előbb-utóbb az állat elvesztésére számíthatunk!

S végül nem árt a szomszédokkal sem egyeztetni, hisz egy zajos kisállat, kutya vagy a szomszéd díszmadaraira vadászó házi cica nem feltétlenül jelent majd felhőtlen boldogságot a családnak.

74. feladat: ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTÚT?**OA00201**

0 1 7 9

Vennél-e barátodnak vagy rokonaidnak ajándékba állatot? Válaszodat a szövegben olvasottakra támaszkodva indokold!

75. feladat: ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTÚT?**OA00202**

0 1 7 9

Sorolj fel HÁROM helyet, ahonnan állattartási információkhoz lehet jutni a cikk szerint!

1.

2.

3.

76. feladat: ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTÚT?**OA00203**

0 1 7 9

Miért ne adjunk kaméleont ajándékba egy kisgyereknek?

77. feladat: ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTÚT?**OA00204**

0 1 7 9

Miért kell előrelátónak lennünk, ha állatot vásárolunk?

78. feladat: ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTÚT?**OA00205**

0 1 2 7 9

Miért kell tekintettel lenni a szomszédokra a háziállat kiválasztásakor is?

79. feladat: ZSIRÁFOT VAGY EGYSEJTÚT?**OA00206**

0 1 7 9

Hasznosnak találtad a cikket? Indokold meg a válaszodat a szöveg alapján!

Olvasd el a következő szövegrészletet, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

GOMBÁK

1. Gyilkos galóca (*Amanita phalloides*). Legfontosabb ismertetőjele lemezeinek *fehér* színe, tönkjén *a gallér* és a *bocskor*. Kalapjának olajzöldes színe is jellemző. Húsa fehér, szaga a nyers burgonyára emlékeztet. Lombos erdők talaján, tölgyfák alatt, kivételesen fenyvesben is terem, *nyár* elejétől *őszig*. Igen súlyosan mérgező, a leggyakrabban halált okozó gomba! A zöld galambgombával és a zöld harmatgombával téveszthető össze!

2. Fehér galóca (*Amanita verna*). Ismertetőjele lemezeinek *fehér* színe, a tönkön *a gallér* és *a bocskor*. Az egész gomba teljesen fehér. Karcsú termetű. Húsa fehér, jó szagú. Lombos erdőben, tölgyfák alatt, főleg *nyár* elején terem, különösen Gödöllő és Tatabánya környékén gyakori. Ugyanolyan súlyosan mérgező, mint a gyilkos galóca, a csiperkékkal tévesztik össze. A gyilkos galócák sejtmérgei a tüneteket csak *6-24 óra múlva* okozzák, a mérgezettet *azonnal* kórházba kell szállítani!

3. Légyölő galóca (*Amanita muscaria*). Ismertetőjele lemezeinek *fehér* színe és a tönkön *a gallér*. Tönkje alul gumós, nincs bocskora, csak rücskös övek díszítik. Piros, narancspiros kalapjáról a fehér pettyek hiányozhatnak. Húsa fehér. Nyíresek, fenyőerdők, mohás bükkösök talaján, főleg hegyvidéken, *ősszel* terem. Nálunk csak helyenként gyakori. Nevét onnan kapta, hogy régebben cukros levét légyirtásra használták. Mérgező, mámoros állapothoz hasonló bódultságot okoz!

4. Párducgalóca (*Amanita pantherina*). Kalapja küblönféle barna színű, letörölhető fehér pettyekkel. Gallérja többnyire gyenge, hiányozhat is. A tönk tövéen levő gumó szélén párkányos perem van. Húsa fehér. Lomb- és fenyőerdők talaján, tavasztól *őszig* terem. Súlyosan mérgező, bódultságot, őrjöngést okoz! Ezért mondják rá, hogy „bolondgomba”. Ózlábgombákkal, piruló galócával téveszthető össze!

80. feladat: GOMBÁK

OA02601

Mi ennek a szövegrészletnek a célja?

- A Leírni, hogy néznek ki a gombák.
- B Elmondani, hol lehet ezeket a gombákat megtalálni.
- C Leírni, milyen hatása lehet a mérgező gombáknak.
- D Bemutatni négy mérgező gombafajt.

81. feladat: GOMBÁK**OA02602**

0 1 2 7 9

A felsorolt gombák latin nevét zárójelben találod a magyar név mellett. Melyik az a szó, amelyik azonos mindegyiknél?

- A** pantherina
- B** muscaria
- C** verna
- D** amanita

Mi lehet ennek a szónak a jelentése?

82. feladat: GOMBÁK**OA02603**

Melyik tulajdonságot FONTOS ismerni, ha ezekkel a gombákkal találkozunk?

- A** Fehér húsúak.
- B** Van gallérjuk.
- C** Mérgezőek.
- D** Lombos erdőben teremnek.

83. feladat: GOMBÁK**OA02604**

0 1 7 9

Melyik az a gomba, amelyik hegyvidéken, ősszel terem?

84. feladat: GOMBÁK**OA02605**

0 1 7 9

Néha ezt kérdik ez embertől: „Bolondgombát ettél?”

Melyik gomba rejtőzött el ebben a mondásban, és miért emlegetik így?

85. feladat: GOMBÁK**OA02606**

0 1 7 9

Húzd alá a szövegben azt a mondatot, amelyik leírja, mennyi idő alatt jelentkeznek a gombamérgezés tünetei!

86. feladat: GOMBÁK**OA02607**

0 1 7 9

Ha egy barátod rosszul lesz, és kiderül, hogy gombát evett, mit csinálsz és miért?

Olvasd el a következő szövegrészletet, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

OLASZ DOLGOK

Olaszország különleges építészetéről is nevezetes. A híres Ferde Torony Pisában (ejtsd: piza) áll. Az 55 méter magas torony, ha nem ferdén állna, aligha vált volna ennyire ismertté. Építését a 12. században kezdték, a pisai Dóm mellé harangtoronynak szánták.

A vizsgálatok szerint a torony ferdeségét eredetileg is megtervezhették, hogy ilyen látványos módon tegyenek tanúbizonyságot a kor építészeti tudásáról. Aki felkapaszkodik a rengeteg lépcsőn a torony tetejére, zavarba ejtő élményben lesz része. A torony mintha dacolna a nehézségi erővel, az oldalfalak megdőlték; érthetetlen, hogyan maradhatott talpon az építmény.

A torony dőlése évről évre nő: a 20. század elején 4,3 méter volt, ez a távolság napjainkra 4,6 méterre nőtt. A közelmúltban sikerült összegyűjteni a megmentéséhez szükséges pénzt, megkezdték a torony alapjának megerősítését, hogy megállítsák további dőlését.

87. feladat: OLASZ DOLGOK

OA00601

0 1 7 9

Tény vagy feltételezés? Karikázd be a helyes választ!

A tornyot szándékosan építették ferdére.

Tény / Feltételezés

A torony dacol a nehézségi erővel.

Tény / Feltételezés

A torony dőlése évről évre nő.

Tény / Feltételezés

A torony akkor is híres lenne, ha nem lenne ferde.

Tény / Feltételezés

88. feladat: OLASZ DOLGOK

OA00602

Miért építették a tornyot?

A Hogy tanúságot adjanak az építészeti tudásról.

B Mert Olaszország a különleges építészetéről nevezetes.

C Harangtoronynak szánták.

D Világítótornynak szánták.

89. feladat: OLASZ DOLGOK**OA00603**

Hogyan változott a torony dőlése a 20. században?

- A** Csökkent.
- B** Nőtt.
- C** Nem változott.
- D** Nem is dőlt meg.

90. feladat: OLASZ DOLGOK**OA00604**

0 1 7 9

Miért nem akadályozták meg eddig a torony dőlését?

91. feladat: OLASZ DOLGOK**OA00605**

0 1 7 9

Miről szólhatott a szövegrészletet megelőző rész?

92. feladat: OLASZ DOLGOK**OA00606**

0 1 7 9

Érdekesnek találtad ezt az olvasmányt? Válaszodat indokold!

6. ÉVFOLYAM

„A” FÜZET